

THE WRITING OF

In "The writing of" werpen we een blik achter de schermen van de schrijver.

FOTOGRAFIE: LENNY OOSTERWIJK

"In de schrijffase heb ik een Spartaanse discipline: doorwerken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat."

Het schrijfproces van Chris De Stoop

Waarover gaat je nieuwe boek *Wanneer het water breekt*?

Chris De Stoop: Het is een verhaal over bootvluchtelingen, dat nader inzoomt op één boot, één groep, één familie. Het verhaal van een visser en zijn dochter, die al een tijd geleden hun vaderland Vietnam ontvluchtten. Hung is een gewone visser die met z'n eigen boot de zee oversteekt om hier in een dorp langs de Schelde een nieuw leven op te bouwen. Z'n dochter Quyen wordt chef van een toprestaurant, maar worstelt nu hevig met haar eigenheid. Maar het is ook het verhaal van de tientallen reisgenoten die langdurig rondobberden op zee. Niet iedereen heeft het overleefd. Sommigen voelden zich daarna verloren. Maar de meesten voelden zich herboren.

Kan je in het kort schetsen hoe je nieuwe boek tot stand kwam?

Toen ik in 2015 mijn vorig boek 'Dit is mijn hof' zat te schrijven, en intussen op tv die volgepakte bootjes met die anonieme mensenmassa's zag aankomen, dacht ik: nu zou ik eigenlijk moeten beginnen aan een boek 'Dit is mijn boot'. Het verhaal van één boot, liefst al van een tijdje geleden, zodat ik ook kon beschrijven wat er met die mensen nadien allemaal is gebeurd. Toevallig had ik, via een gemeenschappelijke vriend, een Vietnamese familie leren kennen, en hun verhaal leek mij ideaal. Zo geef je het onderwerp een gezicht, een stem, een familiegeschiedenis.

Een nieuw boek, begint dat als een eigen initiatief of gebeurt dat eerder op vraag van de uitgever?

Altijd als een eigen initiatief. In het beste geval ontstaat het vanuit een soort innerlijke noodzaak. In dit geval was het idee al tien jaar aan het smeulen in mijn achterhoofd, al zo lang als ik die familie kende, en was er in 2015 dat nijpende gevoel nodig, bij het zien van die bootjes, om eraan te beginnen.

Hoe begin je aan een nieuw manuscript? Werk je in detail een schema, een plot uit of ga je eerder intuïtief te werk?

Het is verhalende non-fictie, waaraan ik anderhalf jaar gewerkt heb. In de eerste helft van het project dompel ik me onder in het verhaal, verzamel alle documentatie, ga de plekken bezoeken, praat veel met Hung en Quyen, mijn hoofdfiguren, maar ook met tientallen reisgenoten op de boot. In de tweede helft van het project trek ik me helemaal terug om het boek te schrijven. Dan moet ik proberen om zoals baron von Münchhausen mezelf aan mijn haren uit dat moeras van al die informatie omhoog te trekken en er een heldere verhaallijn in te brengen. Daarom heb ik ook een duidelijke structuur nodig voor ik eraan kan beginnen.

Hoe probeer je jouw boeken van elkaar te onderscheiden?

Ik heb vooral non-fictie geschreven, maar ook enkele romans en verhalen. Voor mij primeert de inhoud altijd. Het is de inhoud die de vorm dicteert. Een boerenverhaal zoals 'Dit is mijn hof' mag erg lyrisch zijn, maar een boek zoals 'Vrede zij met u, zuster' (over een zelfmoordterroriste) moet sober zijn.

Hoe bepaal je het centrale thema?

Meestal probeer ik op drie niveaus te werken. Op de eerste plaats wil ik een indringend verhaal. Op de tweede plaats is er de context, tijdsgeest of achtergrondproblematiek. Op de derde plaats is er een onderliggend thema. In mijn nieuwe boek is dat de diepe breuk en ontheemding die veel vluchtelingen voelen. Dat thema drong zich vanzelf op tijdens de research.

Heb je bepaalde schrijffrituelen?

De eerste fase van de research is nog veel aftasten, zoeken, lezen en rondhangen. Maar in de schrijffase heb ik een Spartaanse discipline: doorwerken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Belangrijk is dat ik een schrijfplek heb op genoeg afstand van mijn huis. Ik vertrek 's morgens zoals een arbeider die naar de fabriek gaat. Vroeger was dat soms een plek die rechtstreeks met het onderwerp te maken had, wat me extra inspireerde. Nu is dat de ouderlijke boerderij.

Wat zijn voor jou de voorwaarden om goed te kunnen schrijven?

-Rust en stilte. Met de jaren wordt dat nog belangrijker om mijn concentratie te kunnen behouden. En andere activiteiten en afspraken gedurende die tijd zoveel mogelijk vermijden.

Wanneer weet je dat jouw werk af is?

Ik heb meestal een vaste structuur voor ogen en probeer in één ruk van het begin naar het einde toe te werken. Dan begin ik te herlezen, te herschrijven, en vooral te schrappen. En ik lever in als de deadline daar is.

Kom je wel eens vast te zitten tijdens het schrijven? En wat doe je dan?

Natuurlijk kom ik wel eens vast te zitten, maar dan laat ik die bladzijden blanco of vul ze op met voorlopige blabla, om vooral verder te kunnen werken. Ik hoop dan later een goeie oplossing voor die gaten te vinden.

Ben je bij de eerste proefdruk tevreden of komen er nog verschillende aanpassingen aan te pas?

Als ik een boek een definitieve vorm gegeven heb, ben ik nog nauwelijks in staat grondige veranderingen aan te brengen. Alleen kleinheden.

Is een boek volledig jouw eigen werk of moet je bepaalde richtlijnen van jouw redacteur en/of uitgever volgen?

Eigen werk, anders zou ik het niet kunnen. Maar ik zou wel graag meer advies krijgen op momenten van grote twijfel.

Zie je de promotie van je nieuw boek eerder als een verplicht nummer of geniet je daar toch van?

Je staat ervoor en je moet erdoor. Het is niet de leukste kant van het schrijverschap, toch niet voor een introverte schrijver (mijn gewezen klasgenoot Tom Lanoye zal daar anders over denken) maar het hoort er zeker bij, als dienst aan de lezer en aan de uitgever.

Ben je na eerdere werken vrij zelfverzekerd bij het uitbrengen van een nieuw boek, of blijf je de spanning en de druk voelen?

Ik was in mijn jonge jaren zelfverzekerd, maar de twijfel en onzekerheid zijn alsmear toegenomen met de leeftijd. Misschien omdat je mettertijd de lat hoger gaat leggen. Misschien ook omdat de druk op een schrijver groter geworden is door de neergang in het boekenwereldje...

Hou je rekening met feedback en recensies of doe je gewoon jouw eigen ding?

Nee, ik kan niet anders dan schrijven zoals ik doe, dat is nu eenmaal de aard van het beestje. Positieve feedback kan je stimuleren, kritische feedback kan je iets leren. Persoonlijke aanvallen kunnen lang in je hoofd woekeren. Daarom probeer ik alvast de commentaar op de sociale media radicaal te ontwijken, zeker over gevoelige onderwerpen als migratie.

Na het verschijnen van jouw boek, heb je dan vooral nood aan rust, of begin je meteen aan een volgend project?

Helaas kan ik niet meteen aan een volgend boek beginnen. Een

non-fictie boek kan soms ook heel wat gevolgen en reacties hebben. Ik heb sowieso een overgangstijd nodig om enerzijds af te kicken van het vorige verhaal – toch meestal een vrij intens project – en anderzijds om me op te laden voor een nieuw verhaal. Als dat laatste te lang duurt, begint het wel aan me te vreten. Op een gegeven moment moet je jezelf toch een duw in de rug geven en in het zwembad duiken.

